

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ

ХЕРСОНСЬКА ДЕРЖАВНА МОРСЬКА АКАДЕМІЯ

МОРСЬКИЙ КОЛЕДЖ

**Програма вступних випробувань та співбесіди з фахової підготовки
для абитурієнтів, які вступають на базі ОКР «кваліфікований робітник»
на навчання за ОКР «молодший спеціаліст» на спеціальність
5.07010401 «Судноводіння на морських шляхах»**

Програми складені на основі програм підготовки з професії «Матрос»

Херсон 2013

Програма розроблена та складена згідно з Положенням Міжнародної конвенції про підготовку та дипломування моряків та несення вахти (ПДНВ 78/95) з урахуванням вимог усіх Конвенцій, та вимог Класифікаційних товариств головою циклової комісії судноводійних дисциплін Дудовою Д.О.

Голова фахової атестаційної комісії
голова циклової комісії
судноводійних дисциплін

Д.О. Дудова

МЕТА ФАХОВИХ ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ

Мета фахових вступних випробувань – перевірка рівня теоретичної і практичної підготовки абітурієнтів, що мають попередню підготовку для вступу на освітньо-професійний рівень «молодший спеціаліст» за спеціальністю «Судноводіння на морських шляхах».

Програма вступних випробувань включає основні питання і задачі з наступних розділів:

1. Устрій судна.
2. Персональна безпека.
3. Морська практика.

Також у програму фахових випробувань включені питання, пов'язані зі знанням нормативних міжнародних і національних морських документів, а саме:

1. Міжнародна Конвенція з питань підготовки і дипломування моряків і несенню вахт 1978/95р. (STCW-78/95);
2. Додаток до Кодексу з підготовки і дипломування моряків і несенню вахт 1995р. (CODE-95);
3. Міжнародна Конвенція по охороні людського життя на морі – SOLAS-74. 2002 р. (з поправками 2006р.);
4. Правила запобігання забруднення із суден (МАРПОЛ-73/78 з доповненнями);
5. Правила технічної експлуатації морських і річкових суден України. РД 31.21.30-97;
6. Правила класифікації та будівництва морських суден (Правила Регістру);
7. Правила техніки безпеки на морських і річкових суднах України.

Підготовка до фахових вступних випробувань здійснюється шляхом повторення матеріалу, передбаченого програмою.

КРИТЕРІЙ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ АБІТУРІЕНТІВ ФАХОВОЮ АТЕСТАЦІЙНОЮ КОМІСІЄЮ

Оцінювання проводиться за тридцятибалльною шкалою. За правильну відповідь абітурієнту нараховується один бал.

При оцінюванні знань з фахової підготовки для абітурієнтів за ОКР «кваліфікований робітник» використовуються наступні критерії:

30 – 27 балів - виставляється абітурієнту, якщо його правильні відповіді на завдання складають 100...90% від загальної кількості запитань, що свідчить про глибокі, всебічні знання теоретичного матеріалу та вміле використання практичного досвіду.

26 -18 балів - виставляється абітурієнту, який при виконанні завдання правильно відповів на 80...60% запитань від їх загальної кількості, продемонстрував достатнє засвоєння практичного та теоретичного матеріалу.

17 – 12 балів - виставляється абітурієнту, правильні відповіді якого склали 50% - 40% від загального обсягу запитань. Отримані бали свідчать, про необхідність подальшого поглиблення знань для успішної роботи за фахом.

11 та менше балів виставляється абітурієнту, який при відповіді на питання не показав достатніх знань з теоретичної та практичної підготовки, допустив серйозні помилки при виконанні завдання, відсоток правильних відповідей склав менше 40% від загального обсягу.

ОСНОВНІ ТЕМИ ДИСЦИПЛІН, НА ЯКИХ БАЗУЮТЬСЯ ВСТУПНІ ВИПРОБУВАННЯ

РОЗДІЛ 1

Устрій судна

1. Класифікація суден.
2. Технічний нагляд за суднами.
3. Морський Регістр судноплавства України.
4. Основні характеристики суден.
5. Експлуатаційні якості судна.
6. Морехідні якості судна.
7. Днищевий набір судна.
8. Бортовий набір судна.
9. Палубний набір судна.
10. Класифікація суднових приміщень.
11. Суднові відсіки, їх розташування та найменування.
12. Класифікація суднових систем.
13. Основні елементи суднових систем.
14. Осушувальна система судна.
15. Баластова система судна.
16. Система питної води.
17. Система водяного пожежогасіння.
18. Система кондиціонування повітря.
19. Система опалення.
20. Система вентиляції.
21. Класифікація суднових насосів.
22. Застосування поршневих насосів
23. Вантажні пристрої судна.
24. Головні розміри судна.
25. Осадка судна.
26. Палубне обладнання.
27. Аварійне постачання.
28. Піротехнічні засоби, якими забезпечуються судна.
29. Кермовий пристрій.
30. Якірний пристрій.
31. Водонепроникна переборка
32. Конструкція судна, система набору.
33. Вантажні суднові приміщення.
34. Швартовні пристрої.
35. Буксирні пристрої.

РОЗДІЛ 2

Персональна безпека

(Техніка особистого виживання)

1. Види тривог. Розклад по тривогах.
2. Сигнал загальносуднової тривоги.
3. Дії екіпажу по тривозі «Людина за бортом».
4. Боротьба за живучість судна.
5. Види особливо небезпечних робіт на судні.
6. Порядок виконання робіт підвищеної небезпеки.
7. Індивідуальні рятувальні засоби.
8. Правила техніки безпеки при швартовних операціях.
9. Порядок спуску шлюпок.
10. Порядок спуску рятувальних плотів.
11. Дії екіпажу при оголошенні пожежної тривоги.
12. Дії екіпажу при оголошенні шлюпкової тривоги.
13. Дії екіпажу при залишенні судна.
14. Дії, які рекомендуються виконувати людині, що знаходиться у воді.
15. Стационарні системи пожежогасіння.
16. Первинні засоби пожежогасіння.
17. Надання першої медичної допомоги.

РОЗДІЛ 3

Морська практика.

1. Порядок прийняття ходової вахти і форма доповіді про прийняття вахти.
2. Порядок здачі ходової вахти і форма доповіді про здачу вахти.
3. Обов'язки вахтового матроса на ходовій навігаційній вахті.
4. Обов'язки матроса на стояночній вахті на рейді, біля причалу в порту.
5. Види компасів, що використовуються на морських суднах.
6. Головний компас.
7. Системи горизонту.
8. Курсовий кут. Визначення курсового кута.
9. Звукові і світлові сигнали.
10. Вогні суден.
11. Сигнали лиха.
12. Значення прапорів МЗС: А / В / Г / Н / У / Q.
13. Команди, які подаються на кермо.

РОЗДІЛ 4

Міжнародні конвенції

1. Конвенція SOLAS-74/86. Загальні відомості.
2. Вимоги до рятувальних засобів.
3. Способи перевезення загальних вантажів.
4. Особливості перевезення небезпечних вантажів.
5. Вимоги до конструкції обладнання танкерів.
6. Основні положення конвенції MARPOL 73/78.
7. Основні положення конвенції ПДНВ 78/95.

Рекомендована література для підготовки до вступного екзамену :

1. Міжнародна Конвенція з підготовки і дипломування моряків і несенню вахт 1978р. (STCW-78);
2. Додаток до Кодексу з підготовки і дипломування моряків і несенню вахт 1995р. (CODE-95);
3. Міжнародна Конвенція по охороні людського життя на морі SOLAS-74 (з поправками 1983р.);
4. Правила запобігання забруднення моря із суден (МАРПОЛ-73/78 з доповненнями);
5. Правила технічної експлуатації морських і річкових суден України.
6. Правила класифікації та будівництва морських суден (Правила Регістру).
7. Правила техніки безпеки на морських і річкових суднах України.
8. Пипченко А.Н., Демидов В.В., Пономаренко В.В., Сирых М.А., Путиленко А.Г. «Выживание и безопасность на море» - Одесса ЦПАП, 1997-84 с.
9. Демидов В.В. Петраков М.А. Абрахманов М.А. и др. «Управление борьбой с пожаром на судне»- Одесса ЦПАП, 1997 - 122с.
- 10.Правила по запобіганню забруднення із суден. Регістр, 1993.
- 11.Аносов А.В., Дидақ А.Д. Управление судном и его техническая эксплуатация. – М.: Транспорт, 1976.
- 12.Захаров А.М., Дидақ А.Д. Управление судном и его техническая эксплуатация. – М.: Транспорт, 1982.
- 13.Управление судном и его техническая эксплуатация. Под ред. Щетининой А.И. – М.: Транспорт, 1975.
- 14.Рекомендации по организации штурманской службы на морских судах Украины (РШСУ). – Одесса, 1998.
- 15.Дидик А.Д, Усов В.Д, Титов Р.Ю. "Керування судном і його технічною експлуатацією". М.: "Транспорт", 1990 р.
- 16.2. Белан Ф.Н., Чудновский А.М., "Основи теорії судна", "Суднобудування", 1978р.
- 17.Мигуля В.З. і інші. Збірник задач по теорії, пристрою судів і рушіям". "Суднобудування", 1986 р.
- 18.Донцов С.В. Основы теории судна. – Одесса: ЛАТСТАР, 2001–140с.

Голова циклової комісії
судноводійних дисциплін

Д.О. Дудова